

STATSSTØTTE

Opfordring til at fremsætte bemærkninger efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, til statsstøttesag C 30/2000 (ex N 766/99) — Støtte til Bova — Nederlandene — Peru

(2000/C 301/04)

(EØS-relevant tekst)

Ved brev af 22. juni 2000, der er gengivet på det autentiske sprog efter dette resumé, meddelte Kommissionen Nederlandene, at den havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for ovennævnte støtteforanstaltning.

Interesserede parter kan senest en måned efter offentliggørelsen af nærværende resumé og det efterfølgende brev sende deres bemærkninger til de støtteforanstaltninger, over for hvilke Kommissionen indleder proceduren, til:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Konkurrence
Direktorat H-1
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel
Fax (32-2) 296 95 79.

Disse bemærkninger vil blive videresendt til Nederlandene. Interesserede parter, der fremsætter bemærkninger til sagen, kan skriftligt anmode om at få deres navne hemmeligholdt. Anmodningen skal være begrundet.

RESUMÉ

Nederlandene anmeldte den 8. december 1999 i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 3, et beløb på 3 022 500 NLG i miljøstøtte til Autobusfabriek Bova BV (i det følgende benævnt »Bova«), som har hjemsted i Valkenswaard, Nederlandene.

Formålet med støttebeløbet er at fremme et projekt, der involverer levering af 15 busser til en række peruanske transportvirksomheder. Busserne, som skal produceres og sælges af Bova, skulle udslippe 50 % mindre CO₂ og færre andre drivhusgasser end de busser, der i øjeblikket findes i Peru, og skulle ligeledes forbruge mindre brændstof. Projektet skal bidrage til at beskytte miljøet i Peru ved at indføre en ny teknologi, som reducerer udslip. I projektet indgår etablering af et driftsanlæg i Lima og køreinstruktioner til de lokale buschauffører. Støtten skal ydes på grundlag af det nederlandske program »Pilot Projects Programme Joint Implementation« (PPP-JI).

Ifølge anmeldelsen beløber projektets samlede omkostninger sig til 9 750 000 NLG. Heraf udgør 3 022 500 NLG støtte i form af et kapitaltilskud, som ikke er tilbagebetalingspligtigt. Støttens intensitet vil udgøre 31 %.

Kommissionen noterer sig, at den anmeldte støtte skal ydes over statsmidler til en enkelt virksomhed, som således bliver begunstiget med en nedsættelse af de omkostninger, den normalt ville have haft for at gennemføre det anmeldte projekt. Desuden producerer og sælger støttemodtageren, Autobus-

fabriek Bova BV, motorkøretøjer, hvilket er en økonomisk aktivitet, som medfører samhandel mellem medlemsstaterne. Som følge heraf falder den pågældende støtte ind under EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

Bova har sit virke inden for motorkøretøjsindustrien. På den baggrund skal støtten, som bevilges til virksomheden, vurderes i henhold til Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til motorkøretøjsindustrien ⁽¹⁾ (i det følgende bekvæmt »bilrammebestemmelserne«). Foreneligheden med fællesmarkedet for den støtte, der med miljøbeskyttelse og energibesparelser som formål bevilges til køretøjsindustrien, skal ifølge bilrammebestemmelserne vurderes i henhold til fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse ⁽²⁾ (i det følgende benævnt »miljørammebestemmelserne«).

Kommissionen tvivler på, at støtten falder ind under miljørammebestemmelserne og opfylder betingelserne i disse bestemmelser punkt 3.5 og 3.3 vedrørende »støtte til køb af miljøvenlige produkter« og »støtte til informationsaktiviteter, videreuddannelse og konsulenttjenester«, hvilket er de nederlandske myndigheders beskrivelse af støtten. Den foreslåede støtte er tæt forbundet med salg, anvendelse og vedligeholdelse af en specifik handelsvare, og derfor kan kravet om, at støtten ikke er knyttet til en specifik virksomhed, ikke betragtes som opfyldt.

⁽¹⁾ EFT C 279 af 15.9.1997, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 72 af 10.3.1994, s. 3.

Kommissionen tvivler generelt på, at projektet gavner miljøet i tilstrækkelig grad til at retfærdiggøre de fordele, som støttemodtageren får, eftersom virksomhedens indtrængen på det peruanske marked lettes på bekostning af andre europæiske busproducenter. Derfor formoder Kommissionen, at det foreslåede projekt snarere har karakter af eksportstøtte end af miljøstøtte, hvilket ikke er omfattet af bilrammebestemmelserne. Hvis man tager standen af busser i Peru i betragtning, vil enhver ny bus, der tages i brug i Peru, bidrage til en nedsættelse af CO₂-udslip.

På denne baggrund tvivler Kommissionen på, at den foreslåede støtte er forenelig med fællesmarkedet.

BREVETS ORDLYD

»Met dit schrijven stelt de Commissie Nederland ervan in kennis, dat zij na onderzoek van de door uw autoriteiten met betrekking tot de bovengenoemde steunmaatregel verstrekke inlichtingen heeft besloten de procedure van artikel 88, lid 2, EG-Verdrag in te leiden.

1. De procedure

De Nederlandse autoriteiten hebben de voornoemde steunmaatregel overeenkomstig artikel 88, lid 3, EG-Verdrag bij schrijven van 3 december 1999 bij de Commissie aangemeld.

Bij schrijven van 26 januari 2000 verzocht de Commissie Nederland om aanvullende inlichtingen. De Nederlandse autoriteiten antwoorden hierop bij schrijven van 14 maart 2000, dat de Commissie op 17 maart 2000 bereikte.

2. Gedetailleerde beschrijving van de steun

De ontvanger van de steun zou Autobusfabriek Bova BV (hierna: „Bova”) zijn. Bova is gevestigd te Valkenswaard in Nederland.

Doel van het project is de levering van 15 bussen aan een aantal Peruaanse transportbedrijven. De bussen, die door Bova geproduceerd en verkocht zouden worden, zouden 50 procent minder CO₂-uitstoten en minder andere broeikasgassen voortbrengen dan bussen die momenteel in Peru gebruikt worden, en zouden ook minder brandstof verbruiken. Het project zou bijdragen tot de milieubescherming in Peru, omdat hiermee nieuwe emissiebeperkende technologie geïntroduceerd wordt.

Tot het project behoort voorts het opzetten van een workshop in Lima voor onderhoud van de bussen. Instructeurs van Bova zouden gedurende drie maanden ter plaatse een basisopleiding busonderhoud geven aan aanvankelijk twee nieuw in dienst genomen monteurs. Voorst zouden instructeurs van Bova extra rijvaardigheidsoefeningen geven aan 15 lokale chauffeurs in Lima, zodat deze zich vertrouwd zouden kunnen maken met de nieuwe bussen.

Het project is gepland voor 1999-2000.

De steun zou worden toegekend op basis van het Nederlandse „Proefprojectenprogramma Joint Implementation” (PPP-JI). Het PPP-JI is er — op basis van de aanbevelingen van het Protocol van Kyoto — op gericht bij te dragen tot studies en projecten die tot doel hebben technologie en kapitaal over te dragen aan ontwikkelingslanden om emissiereducties te bereiken.

De steun zou de vorm krijgen van een niet-terugbetaalbare subsidie van 3 022 500 NLG. De totale kosten van het project bedragen 9 750 000 NLG en de steunintensiteit komt neer op 31 procent.

3. Beoordeling van de steun

De Nederlandse steun lijkt een zogenoemde „gezamenlijk uitgeoefende activiteit” te steunen. Gezamenlijk uitgeoefende activiteiten zijn proefprojecten die als „leerschool in de praktijk” zijn ontwikkeld uit hoofde van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (Besluit 5/CP1 houdende de totstandbrenging van de proeffase voor gezamenlijk uitgeoefende activiteiten en Besluit 13/CP5 voor de voortzetting van de proeffase).

Gezamenlijk uitgeoefende activiteiten zijn gericht op het verbeteren van de samenwerking tussen landen door middel van de uitvoering van projecten die de uitstoot van broeikasgassen verminderen in vergelijking met de uitstoot die plaats zou vinden zonder de projectactiviteiten. Ingevolge Besluit 5/CP1 houdende de totstandbrenging van de proeffase moet het project door zowel de investerende regering als de gastregering worden goedgekeurd middels een officiële briefwisseling.

Desalniettemin zijn overeenkomstig artikel 87, lid 1, EG-Verdrag steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, voorzover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt. Volgens vaste jurisprudentie van de Europese gerechtelijke instanties wordt aan het criterium van ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer voldaan wanneer de ontvangende onderneming een economische activiteit uitoefent die het voorwerp is van handel tussen lidstaten.

De Commissie merkt op dat de aangemelde, met staatsmiddelen bekostigde steun wordt toegekend aan een individueel bedrijf, dat begunstigd wordt omdat hierdoor de kosten, die het bedrijf normaliter zou moeten dragen voor de uitvoering van het aangemelde project, lager uitvallen. Voorts is de ontvanger van de steun, Autobusfabriek Bova BV, een bedrijf dat bussen produceert en verkoopt, wat een economische activiteit is waarin handel tussen de lidstaten plaatsvindt. De betreffende steun valt derhalve binnen het toepassingsgebied van artikel 87, lid 1, EG-Verdrag.

Bova is actief in de automobiellindustrie. De aan het bedrijf toegekende steun zal derhalve worden beoordeeld in het licht van de Communautaire kaderregeling inzake staatssteun aan de automobiellindustrie⁽³⁾ (hierna de „kaderregeling automobiellen”).

⁽³⁾ PB C 279 van 15.9.1997, blz. 1.

De Commissie wijst erop dat de regeling uit hoofde waarvan de steun zou worden toegekend, niet aangemeld of goedgekeurd is, zodat de steun als ad-hocsteun wordt aangemerkt. De steun dient derhalve overeenkomstig punt 2.2, onder b), van de kaderregeling automobielen van te voren worden aangemeld op grond van artikel 88, lid 3, EG-Verdrag, behalve wanneer de steun binnen de drempels blijft en onder de voorschriften valt die voor de de minimis-regels gelden. Aangezien het steunbedrag van 3 022 500 NLG de drempels van de de minimis-regel overschrijdt, geldt voor de steun het aanmeldingsvereiste van de kaderregeling automobielen.

De steun is aangemeld als staatssteun ten behoeve van het milieu. De kaderregeling automobielen bepaalt dat steunmaatregelen voor de bestrijding van de milieuhinder in het algemeen, dit wil zeggen die welke voldoen aan de vereisten van de kaderregeling inzake steun ten behoeve van de bescherming van het milieu ⁽⁴⁾ (hierna: „kaderregeling milieusteun”), als verenigbaar kunnen worden beschouwd.

Steun ten behoeve van het milieu is volgens de kaderregeling milieusteun gewoonlijk alleen gerechtvaardigd wanneer de nadelige gevolgen voor de mededinging worden gecompenseerd door de voordelen voor het milieu. De kaderregeling noemt de volgende doeleinden waarvoor steun kan worden aanvaard: investeringen, voorlichting, opleiding en advisering, exploitatiesteun, steun voor de aanschaf van milieuvriendelijke producten en steun voor belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang. De Commissie betwijfelt of deze doelstellingen van toepassing zijn op het onderhavige project.

In het algemeen staat de Commissie positief tegenover proefprojecten die ervaring opleveren voor het ontwikkelen van regels voor de flexibele mechanismen van het Protocol van Kyoto waardoor de uitstoot van broeikasgassen buiten de EU kan worden beperkt. De Commissie betwijfelt echter of het potentiële gunstige effect op het milieu van het project de voordelen rechtvaardigt die de beoogde ontvanger geniet doordat de toetreding tot de Peruaanse markt voor het betrokken bedrijf vergemakkelijkt wordt, ten nadele van andere Europese busfabrikanten. In dit opzicht vermoedt de Commissie dat het geplande project meer weg heeft van exportsteun, die niet is toegestaan volgens de kaderregeling automobielen, dan van steun ten behoeve van het milieu. Gelet op de toestand van de Peruaanse busvloot zou elke nieuwe bus die in Peru in gebruik wordt genomen leiden tot emissiereducties.

In de door de Nederlandse autoriteiten verstrekte informatie wordt uiteengezet dat de geplande steun bedoeld is voor „de aanschaf van milieuvriendelijke producten” en voor „voorlichting, opleiding en advisering”, zoals beschreven is in de kaderregeling milieusteun.

Overeenkomstig punt 3.5 van de kaderregeling milieusteun kunnen steunmaatregelen voor de aanschaf van milieuvriendelijke producten worden goedgekeurd, mits de maatregelen worden toegepast zonder onderscheid ten aanzien van de oorsprong van de producten, niet uitgaan boven 100 % van de extra milieukosten, en niet in strijd zijn met de overige bepalingen van het Verdrag of de communautaire wetgeving. In het aangemelde project zou de steun nauw verbonden zijn met de verkoop van een specifiek product en kan derhalve niet worden gesteld dat deze zonder onderscheid ten aanzien van de oorsprong van de producten wordt toegepast. Bovendien zou de steun aan de producent worden toegekend, niet aan de koper.

Volgens punt 3.3 van de kaderregeling milieusteun valt steun voor voorlichting, opleiding en advisering wellicht helemaal niet onder artikel 87, lid 1, EG-Verdrag, wanneer deze steun zo algemeen is en zo ver verwijderd is van de markt, dat deze geen aanwijsbaar financieel voordeel oplevert voor bepaalde ondernemingen. De advieselementen in de geplande projecten moeten worden geacht nauw verband te houden met het gebruik en onderhoud van een specifiek commercieel product en kan als zodanig niet worden beschouwd als informatiecampagne die zo algemeen is en zo ver verwijderd is van de markt, dat deze geen aanwijsbaar financieel voordeel oplevert voor bepaalde ondernemingen. Daarom moet de steun worden geacht onder artikel 87, lid 1, EG-Verdrag te vallen.

Steunmaatregelen die onder artikel 87, lid 1, EG-Verdrag vallen, kunnen echter overeenkomstig punt 3.3 van de kaderregeling milieusteun als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden beschouwd, wanneer de steun bedoeld is om bedrijven opleidingen en advisering te bieden op milieugebied. De opleiding en advisering in het Bova-project wordt verleend in de vorm van het opzetten van een workshop voor het onderhoud van de bussen, scholing van lokale monteurs en rijvaardigheids-oefeningen om lokale chauffeurs in staat te stellen zich vertrouwd te maken met de bussen. Deze opleidings- en adviesactiviteiten zijn nauw verbonden met het individuele gebruik van het product, dat door Bova op de markt wordt gebracht, en zijn niet specifiek gericht op het bieden van bijstand aan bedrijven in milieukwesties. De Commissie betwijfelt derhalve of de opleidingscomponent van de steun verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt.

Op grond van het voorgaande heeft de Commissie in algemene zin ernstige twijfels over de verenigbaarheid van de geplande steun ten bedrage van 3 022 500 NLG met de gemeenschappelijke markt.

Gelet op de bovenstaande overwegingen maant de Commissie Nederland aan, haar binnen een maand na de datum van ontvangst van dit schrijven, alle bescheiden, inlichtingen en gegevens te verstrekken die noodzakelijk zijn om de verenigbaarheid van de steunmaatregel te beoordelen. Zij verzoekt uw autoriteiten onverwijld een afschrift van deze brief aan de potentiële begunstigde van de steunmaatregel te doen toekomen.

De Commissie wijst Nederland op de schorsende werking van artikel 88, lid 3, EG-Verdrag. Zij verwijst naar artikel 14 van Verordening (EG) nr. 659/1999, volgens hetwelk elke onrechtmatige steun van de begunstigde kan worden teruggevorderd.»

⁽⁴⁾ PB C 72 van 10.3.1994, blz. 3.